

[Γεράσιμος Λυκιαρδόπουλος – Σε εποχή ανάμεσα χαλκού και σιδήρου]

Αν χρησιμοποιήσουμε την παραβολή των γενών του Ησιόδου, ο Λυκιαρδόπουλος βρίσκεται μεταξύ χαλκού και σιδήρου. Οι εποχές του χρυσού και του αργύρου, που εντοπίζονται κατά την άποψή μου στην ένοπλη δυνατότητα να χαράξουμε μέλλον σαν έθνος και λαός έχουν παρέλθει ανεπιστρεπτί και με δεινή ήττα. Αυτό που δείχνει η ποίηση του Λυκιαρδόπουλου είναι οι συνέπειες αυτής της ήττας που συνεχίζονται σε όλα τα επίπεδα του βίου. Η ποίηση του Λυκιαρδόπουλου περιέχει μια αλήθεια για την οποία είναι αμφίβολο αν η κοινωνία μπορεί να κοιτάξει το πρόσωπό της για πολύ. Γιατί διαβάζοντάς την αρχίζουμε να ξέρουμε και ξέροντας πρέπει να κάνουμε αυτό που δεν θέλουμε. Να δράσουμε για να κάνουμε τα αιτήματα αυτής της ποίησης πράξη. Κάτι παρόμοιο δηλαδή με την ποίηση του Καρυωτάκη της οποίας την κεντρική ρίζα ακολουθεί και ο Λυκιαρδόπουλος. Μοιάζει σαν να περιμένουμε ο χρόνος να κάνει αδρανές στο παρόν κάθε αίτημα αυτής της ποίησης με στόχο τη ζωή για να τη μεταμορφώσουμε σε άπραγη αισθητική. Από ιστορική άποψη ο Λυκιαρδόπουλος συνεχίζει την καταγραφή των επώδυνων προσαρμογών που άρχισε ο Αναγνωστάκης, αλλά είναι πολύ θερμή ακόμα για να αποσαθρώσουμε το ιστορικό της αίτημα, σχετικοποιώντας το κι αφήνοντας την ποίηση του στους κύκλους των επώδυνων ιστορικών προσαρμογών σαν ηθική και πολιτική ορθοστασία.

Η μορφή της ποίησης του Λυκιαρδόπουλου έχει τη γλωσσική αυστηρότητα αλλά και την αισθητική του Θουκυδίδειου λόγου: ακρίβεια στην καταγραφή, καμιά ρητορική, λέξεις με τη βαρύτητα της σημασίας τους, που ελέγχουν το βίο ως άρθρα ποιητικού συντάγματος και μια βαθύτατη αντίληψη της βαρυθυμίας που φέρνει στους ποιητές το βάρος της ιστορικής τους συνείδησης και που σιγά σιγά μη εκπληρούμενο κοινωνικά ρέπει προς μια υπαρξιακή κατάληξη.

Το ιδανικό είναι πια μακριά που ούτε ψήγματα του δεν μπορεί να επικαλεστεί και για αυτό δεν έχει νόημα κάθε αντίσταση που δεν δεσμεύεται απόλυτα από την προσωπική ηθική. Σ' αυτή την κεκλιμένη κίνηση προς τον εξανδραποδισμό των αξιών κινδυνεύει και το ίδιο το εγώ του ποιήματος σαν μονάδα να παρασυρθεί σε συμπεριφορές φενακισμένες. Έτσι το ποίημα δεν είναι παρά στατιστικό δελτίο καταγραφής απωλειών που θα αθροιστεί κι αυτό στη γενικότερη φορά καταγραφής της απώλειας μιας ζωής με νόημα.

Ωστόσο ο Λυκιαρδόπουλος συνεχίζει την καταγραφή γιατί νιώθει ότι είναι σε κίνδυνο η ίδια η μαρτυρία του ποιήματος καθώς η αλλοτρίωση και ο ηθικός ξεπεσμός γίνονται φυσική κατάσταση, με αποτέλεσμα η δυσφορία των θυμάτων να μην φτάνει στο λόγο. Αυτό το λόγο αναλαμβάνει η ποίησή του. Και αυτός ο λόγος επιβάλλει ταυτότητα πεπραγμένων και γραπτών που ο Λυκιαρδόπουλος, παρών μέσα στην αγορά, σηκώνει και αρθρώνει σαν οπισθοφύλακας του ήθους καθώς οι συνειδήσεις της περιρρέουσας γράφουν την τιμή της κόπωσης και της εξαγοράς τους.

Ο Λυκιαρδόπουλος κρατάει με τα δόντια τη θέση του ποιητή όπως την παρέλαβε, σαν κατ'εξοχήν διανοούμενου και φύλακα του ήθους. Δεν συγκατανεύει στο δαφνοστεφή και εξαγορασμένο από τις εξουσίες ποιητή των ημερών. Κι αυτό τον κάνει το μεγαλύτερο ποιητικό ανάστημα του παρόντος. Η ποίησή του δεν είναι παρά τα πρακτικά αυτού του κατορθώματος.